

Висновки. Інтеграція ІТ у право та психологію несе як колосальні можливості, так і екзистенційні загрози. Для гармонізації цього процесу необхідні рішучі кроки:

1. *Законодавча регламентація.* Внести зміни до КПК України, визначивши статус алгоритмічно отриманих даних. Закріпити правило, що результати роботи ШІ мають статус «орієнтуючої інформації», а не прямого доказу, до моменту їх верифікації експертом-людиною.

2. *Стандартизація та сертифікація.* Створити національний реєстр сертифікованого програмного забезпечення для судової експертизи. Програми, що використовуються для аналізу психіки чи доказів, мають проходити регулярний аудит на предмет відсутності упередженості (bias audit).

3. *Освіта.* Впровадити в систему підготовки кадрів МВС міждисциплінарні курси з «Legal Tech» та «Кіберпсихології», щоб слідчі та експерти розуміли природу цифрових слідів.

Технології мають слугувати ствердженню верховенства права, а не його підміні алгоритмічною доцільністю. Людина, її права та психологічний комфорт повинні залишатися в центрі цифрової трансформації правосуддя.

Список використаної літератури:

1. Європейська етична хартія про використання штучного інтелекту в судових системах та правосудді. Європейська комісія з питань ефективності правосуддя (СЕРЕJ). Страсбург, 2018.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI.

3. Хахановський В.Г. Актуальні проблеми кібербезпеки та використання інформаційних технологій у правоохоронній діяльності : монографія. Київ : НАВС, 2021.

Євженко Дарія Дмитрівна,
студентка н.гр. 101_СПС
ННІ права та психології НАВС

Науковий керівник:
Пакриш Олександр Євгенійович,
кандидат технічних наук, доцент, доцент
кафедри інформаційних технологій ННІ
права та психології НАВС

ПОЗИТИВНІ ТА НЕГАТИВНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Штучний інтелект (ШІ) – це технологія, що швидко розвивається, яка намагається імітувати людський інтелект за допомогою інформаційних технологій, що виконують широкий спектр завдань різноманітної складності.

Штучний інтелект впливає на всі сфери людського життя сьогодні, і з часом цей вплив лише зростатиме, зокрема, це стосується й навчання дітей. Розглянемо переваги та недоліки використання штучного інтелекту в освітньому процесі.

До переваг використання штучного інтелекту можна віднести:

- швидкість роботи ШІ. Ви можете майже миттєво отримати необхідні пояснення, приклади, підказки. ШІ може швидко обробляти велику кількість інформації. Він допоможе знайти відповіді на запитання, які вас цікавлять, або чомусь навчить;

- точність розрахунків. ШІ використовує спеціальні алгоритми й формули, які дозволяють йому швидко та точно обчислювати різні завдання;

- можливість забезпечити доступ до навчання для людей, які мають особливі потреби або людей, що в силу певних обставин вимушені навчатися дистанційно;

- використання засобів перекладу в режимі реального часу на основі алгоритмів штучного інтелекту сприяє безперешкодному спілкуванню, незважаючи на мовні бар'єри;

- можливості застосування ШІ у творчих проєктах щодо отримання ідей для малюнків, музики або твору;

- учні та студенти можуть брати участь у інтерактивних іграх та вправах, які дають їм можливість розвивати навички та вміння, а також забезпечують позитивний досвід навчання.

- посилення безпеки, виявлення шахрайства та недоброчесності в межах участі в освітньому процесі;

- штучний інтелект може забезпечити студентам доступ до більш різноманітних та актуальних джерел інформації, що дозволить їм отримувати повну та корисну інформацію, необхідну для навчання.

Але використання ШІ в освітньому процесі має і суттєві недоліки:

- ШІ робить учнів та студентів більш лінівими, автоматизуючи значну частину роботи за допомогою своїх можливостей;

- надмірна довіра до систем штучного інтелекту призводить до залежності та втрати контролю і критичного осмислення отриманих результатів, що несе в собі потенційні пастки;

- застосування штучного інтелекту може призвести до збору та використання персональних даних студентів без їх згоди або без належної захисту цих даних;

- штучному інтелекту не завжди вдається враховувати людські емоції, контекст або інші нюанси, які можуть бути важливими для ухвалення правильного рішення. Зокрема якщо це стосується етичних питань;

- ШІ не завжди розуміє задачу, яку ви йому ставите. Це залежить від того, наскільки повно і правильно ви формулюєте запитання та описуєте проблематику. Відповідь ШІ може розчарувати або ввести в оману;

– Штучний інтелект "знає" лише те, що йому "згодували". Тож він обмежений в ухваленні оптимальних рішень. Він має купу обмежень, встановлених його розробниками, що може призвести до генерації рішень та рекомендацій далеких від оптимальних;

– використання штучного інтелекту може призвести до залежності від смарт технологій та втрати навичок, які можуть бути корисними в реальному житті;

– штучний інтелект може призвести до зміни спілкування між вчителями та студентами, а також між студентами. Це може вплинути на соціальну взаємодію та розвиток навичок спілкування.

У підсумку, можливо зазначити, що ШІ є потужним інструментом, який може значно покращити освітній процес, але ефективність його застосування залежить від балансу між технологічними можливостями та педагогічними цінностями, а також від збереження провідної ролі людини у навчанні. В будь-якому разі, розповсюдження ШІ не можна ігнорувати. Його розвиток призведе до революції в усіх галузях. Нам лишається спостерігати, як з його розвитком буде змінюватися світ.

Список використаних джерел:

1. Про переваги та недоліки штучного інтелекту у навчальному процесі. 2 березня 2024 року. URL: <https://behindthenews.ua/spetsproiekti/po-toy-bik-novin-kids/pro-perevagi-ta-nedoliki-shtuchnogo-intelektu-u-navchalnomu-protsesi-720/>.

(дата звернення: 15.11.2025).

2. Приймаченко І. Штучний інтелект в освіті: можливості, виклики та перші кроки великої адаптації. 4 серпня 2023 року. URL: <https://life.pravda.com.ua/columns/2023/08/4/255650/> (дата звернення: 17.11.2025).

3. Покатілова В. Штучний інтелект в освіті: як технологія впливає на навчання в українських школах. 20 грудня 2023 року. URL: <https://fakty.com.ua/ua/ukraine/suspilstvo/20231220-shtuchnyj-intelekt-v-osviti-yak-tehnologiya-vplyvaye-na-navchannya-v-ukrayinskyh-shkolah/> (дата звернення: 19.11.2025).

4. Вишнякова О. AI та освіта: як штучний інтелект вплине на шкільну освіту. 2 березня 2023 року. URL: https://lb.ua/blog/olena_vyshniakova/547626_ai_osvita_yak_shtuchniy_intelekt.html (дата звернення: 19.11.2025).

5. https://www.researchgate.net/publication/390234239_Perevagi_ta_problemi_vikoristanna_stucnogo_intelektu_v_osvitnomu_procesi

6. Шумілова К. Переваги та проблеми використання штучного інтелекту в освітньому процесі // Матеріали конференції: ІНТЕГРАЦІЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОСВІТУ – ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ. 11 квітня 2025 року. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-477-4-246> URL: https://www.researchgate.net/publication/390234239_Perevagi_ta_problemi_vikoristanna_stucnogo_intelektu_v_osvitnomu_procesi (дата звернення: 23.11.2025).